

Десетъ години по-късно (1695—1696) руситѣ превзели отъ татаритѣ Азовско море и спуснали своята рѣчна флота отъ Воронежъ въ Керчь. Презъ 1700 г. Русия отхвърлила данъка, що плащала на татаритѣ, и добила право да прати посланникъ въ Цариградъ при султана.

Петъръ Велики начърталъ планъ да превземе отъ татаритѣ брѣга на Черно море и да пусне руската флота отъ Азовско въ широкото Черно море. Войнитѣ на Русия съ татаритѣ почти всѣкога се свързвали съ войни и съ Турция. Тѣзи войни постоянно събуждали и възраждали балканскитѣ християни. Русия разбрала, че въ борбата си съ татаритѣ ще отиде до решителна борба съ голѣма мюсюлманска държава, борба, каквато отдавна водѣла Австрия съ Турция. Дветѣ велики държави ставали съперници за балканскитѣ народи и всѣка поискала да намѣри опора за своитѣ аспирации въ тия народи. Австрия се обявила за покровителка на католицитѣ. По-късно направила това къмъ православнитѣ и Русия.

Движението на Русия къмъ устията на Дунава било неудържимо. Русия имала голѣма нужда отъ топло море, та гледала съ цѣлата си тежестъ да се движи по брѣга на Черно море къмъ Босфора. Тя системно изгонвала татаритѣ и заемала брѣговетѣ. Обаче, земитѣ оставали ненаселени и тя дирѣла славянско население, което, като се настани по празнитѣ мѣста, да бѣде добра опора на великата славянска държава. Въ царуването на Екатерина II борбата съ турцитѣ се продължила и Русия извоювала право за свободно плаване по Черно море. По-сетне нейнитѣ войски минали въ Бесарабия, а северната руска флота подъ началството на Орлова заобиколила Франция и Испания, промъкнала се презъ Гибралтаритѣ, навлѣзла за пръвъ пътъ въ Сръдиземно море, па хвърлила котва предъ Йонийскитѣ острови до Гърция и по брѣга на Черна Гора. Това внезапно появяване на руски военни кораби въ турскитѣ води извикало страшно смущение въ Цариградъ. Гърцитѣ се размърдали, а заедно съ тѣхъ и българитѣ. Рускитѣ войски презъ Бесарабия минали Дунава и навлѣзли въ Добруджа. Тѣзи събития принудили В. Порта презъ 1774 г. да сключи известния миръ въ Кючукъ-Кайнарджа, по силата на който Русия добила 1) правото на морска търговия по Черно море съ излазъ на Егейско, съ каквото се ползвали Англия и Франция; 2) правото да построи руска църква въ Цариградъ; 3) правото да се застъпва за балканскитѣ християни, които, като православни, тя земала подъ своето покровителство и 4) Портата се задължила да повърне църковнитѣ и мѣнастирскитѣ имоти на православнитѣ, какъ